

Sopulinsuikerosammal

Bandgräsmossa
Sciuro-hypnum latifolium

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Sopulinsuikerosammal on keskikokoinen lehtisammal, joka kasvaa löyhinä vaaleanvihreinä–kellertävänvihreinä laikkuina. Versot ovat melko kookkaita, vaihtelevan säännöllisesti pitkä- ja veltohaaraisia, alustanmyötäisiä tai hieman kohenevia. Lehdet ovat hieman koverat ja vartta vasten painuneet, kolmikulmaisen puikeat ja niiden kärki on usein nipukallinen. Sopulinsuikerosammalen erottavat muista suikerosammalista (*Sciuro-hypnum* spp., *Brachythecium* spp., *Brachytheciastrum* spp.) pääasiassa mikroskooppiset tunto-merkit.

Elinympäristö ja levinneisyys

Sopulinsuikerosammal kasvaa kostealla karikkeisella maalla. Suurin osa lajin havainnoista on tunturialueelta, missä sitä tavataan alapaljakalle asti. Eteläisimmät esiintymät ovat suojaisissa metsissä vaarojen rinteillä, lehtokorvissa ja lähteisillä paikoilla. Sammalta esiintyy harvinaisena Suomen pohjoisosissa. Esiintymiä tunnetaan noin 20 kappaletta Enontekiöltä, Kittilän ja Sompion Lapista, Koillismaalta ja Kainuusta. Kanta on pirstoutunut.

Nykytila ja uhkatekijät

Sopulinsuikerosammal on kärsinyt metsien uudistamis- ja hoitotoimista, ojituksista ja kasvupaikkojen kulumisesta. Lisäksi sammalle sopivat kasvupaikat todennäköisesti vähentyvät ilmastonmuutoksen takia. Kaikki sopulinsuikerosammalen nykyiset tunnetut kasvupaikat on suojeltu.

Hoitosuositukset

Sopulinsuikerosammalen kasvupaikalla olennaista on turvata pienilmaston säilyminen kosteana. Kasvupaikka ympäristöineen olisi syytä säilyttää jatkuvasti peitteisinä ja uudistai kunnostusojituksesta kannattaa pidättäytyä. Jotkut kasvupaikoista saattavat olla metsälain arvokkaita elinympäristöjä (rehevät lehtolaikut, rehevät korvet, pienvesien välittömät lähiympäristöt). METSO-ohjelman elinympäristöistä kyseen tulevat joillain kohteilla mahdollisesti puustoiset suot.

Lähteet

- Koponen, T. 2000. Lehtisammalten määrittämissopas. Neljäs uusittu painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen laitos. Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 175. 120 s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>
- Piippo, S. 1984. Suomen Brachythecium-lajien (Brachytheciaceae, Musci) määrittämisestä. Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica vol 60, s. 45–53.

Kuva: Tomas Hallingbäck